

Bazální stimulace a Reminiscenční terapie v MŠSS Boskovice

Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem Boskovice

Vážené rodiny našich klientů,

chtěli bychom Vás seznámit se dvěma koncepty, které v našem zařízení uplatňujeme, a nabídnout Vám spolupráci při péči o Vašeho příbuzného, který žije v našem zařízení.

Oba přístupy vychází z moderních poznatků ošetrovatelské péče, sociální práce, psychologie a geriatricie.

Současně představují návrat k takové péči, která respektuje člověka jako jedince s bohatou životní historií, s individuálními potřebami a přáními.

Jedná se především o návrat k humánnímu přístupu při péči o klienta.

Informace o Bazální stimulaci a o Reminiscenční terapii, které Vám předkládáme, Vás mají informovat o způsobu péče, kterou Vaším příbuzným poskytujeme. Zároveň Vám nabízí možnost, jak se můžete do této péče zapojit.

MŠSS Boskovice, Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem je držitelem certifikátu „Pracoviště Bazální stimulace“.

Pokud máte jakékoli dotazy, obraťte se na vedoucí úseku přímé péče p. Mgr. Leonu Krejčířovou nebo na vedoucí oddělení přímé péče:

DZR – p. Valentovou Ivanu

Přízemí – p. Juránkovou Soňu

Poschodí – p. Bartošovou Marii

Podkroví – p. Odehnalovou Hanu

Bazální stimulace v MSSS Boskovice - Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem

Bazální stimulace je moderní ošetrovatelský koncept podporující vnímání, orientaci, komunikaci a pohybové schopnosti člověka. Umožňuje i klientům v těžkém stupni demence vnímat své tělo i své okolí a navazovat určitý druh komunikace. Zaměřuje se na všechny oblasti lidských potřeb. Vychází z předpokladu, že nedostatek podnětů z okolního světa, ale i ze sebe samých, vede k deprivaci jedince. Ve snaze zabránit takovéto deprivaci nabízí cílenou péči, která umožňuje neustálý přísun podnětů. V našem domově se na uplatňování BS při každodenní péči o klienty stále více zaměřujeme.

Cílem je umožnit klientovi vnímat vlastní tělo i své okolí a podpořit komunikaci na neverbální úrovni.

Předpokladem úspěšného zavedení BS je i práce s autobiografií, životopisem klienta a zapojení jeho příbuzných do ošetrovatelského procesu např. v době návštěv. Tak je dosahováno co nejlepšího efektu při zvyšování kvality života klienta.

Biografická anamnéza

- Sociální situace, zaměstnání, koníčky
- Kdo může a kdo nemůže navštěvovat
- Jaký je typ
- Jak slyší
- Jak vidí, potřebuje brýle?
- Denní rytmus
- Pravák, levák
- Doteky, které má rád
- Doteky, které má nerad
- Jak spí, poloha, přikrývky
- Jak si čistí zuby, jak se holí, jakou kosmetiku používá (prosíme abyste ji také dodali)
- Co jí rád / nerad
- Co pije rád / nerad
- Které zvuky poslouchá rád
- Upřednostňuje některé materiály?
- Oblíbené vůně
- Co dělá, když má bolesti
- Co dělá, aby se cítil dobře (hudba, osoby, klid, káva...)
- Ostatní sdělení
- Důležitý zážitek v poslední době

Máme připraven dotazník, který používáme při péči o naše klienty. Můžete ho vyplnit v klidu doma. Pokud by jste nám chtěli sdělit cokoli, co v dotazníku nenajdete prosím vepište to do něj.

Dotek je komunikace - Mosty v komunikaci mezi klientem a ošetrovatelem, tedy mezi dvěma světy, jsou doteky.

U osob, které nedokáží komunikovat na běžné úrovni se snažíme najít jiné komunikační kanály – doteky. Dotek je nejjednodušší formou komunikace beze slov. Poskytuje vjemy z povrchu těla a vnitřního prostředí organismu. Dotek utváří vztahy a dává jim význam. Poskytuje klientovi jistotu, umožňuje orientaci a navozuje příjemný pocit. Jak správně terapeuticky doteky používat víme, všichni jsme prošli kurzem bazální stimulace.

Iniciální dotek

Nečekané doteky nebo necílené doteky mohou u klientů se sníženým stupněm vnímání vyvolávat pocit strachu a nejistoty. Mohou je lekat i některé naše projevy, které přichází nečekaně. Proto musíme dát klientovi jasně najevo, kde začíná a kde končí naše přítomnost a činnost u něho. Tuto informaci můžeme poskytnout pomocí cíleného doteku, tzv.

INICIÁLNÍHO DOTEKU. Místo doteku zvolíme na základě biografické anamnézy, nejčastěji to bývá rameno a pevným, zřetelným dotekem ho vždy informujeme o počátku a ukončení naší přítomnosti či činnosti s jeho tělem. Dotek je jasný, zřetelný a přiměřeného tlaku. Je nutné jej podpořit i verbálně a musí ho všichni, kteří přijdou s klientem do styku respektovat a poskytnout, včetně návštěv. Každý příchozí o něm musí být informován, což zajišťuje cedulka na viditelném místě u postele, kde je označeno místo iniciálního doteku a verbální projev.

Desatero bazální stimulace

1. Privítat se a rozloučit s osobou vždy stejnými slovy
2. Dodržovat iniciální dotek
3. Hovořit zřetelně, jasně a ne příliš rychle
4. Nezvyšovat hlas a hovořit přirozeným tónem
5. Dbát, aby naše mimika, tón našeho hlasu a gestikulace odpovídaly významu našich slov
6. Používat takovou formu komunikace, na kterou byl náš klient zvyklý
7. Nepoužívat v řeči zdvořiliny
8. Nehovořit s více osobami najednou
9. Při komunikaci redukovat rušivý zvuk okolního prostředí
10. Umožnit reagovat osobě na naše slova

Z toho důvodu jsme pro Vás připravili krátké seznámení s tímto přístupem a nabízíme Vám možnosti, jak u svého příbuzného podporovat vnímání, komunikovat s ním a pomáhat mu, aby se cítil co nejlépe. Celý ošetrovatelský tým dodržuje určité zásady a postupy, které mohou být inspirací i pro Vás.

Jakým způsobem můžeme společně klientovo vnímání stimulovat?

Rozlišujeme několik druhů stimulací. V ošetrovatelské péči se snažíme začlenit všechny typy, při Vašich návštěvách se můžete zaměřit na ty, které jsou Vám blízké a při kterých se budete dobře cítit.

1. Somatická - tělesná:

- umožňuje klientovi vnímat svoje tělo, uvědomit si své hranice, zvyšuje pocity jistoty a důvěry
- je formou komunikace mezi klientem a pečujícím
- provádí se formou masáží, polohováním

Tip pro Vás:

Během návštěvy můžete klientovi několikrát změnit polohu jeho rukou – proplést prsty, založit ruce, položit je na kolena....

2. Vestibulární

- umožňuje klientovi vnímat změny polohy
- zlepšuje orientaci v prostoru, zvyšuje pocit jistoty

Tip pro Vás:

Klienta můžete obejmout a lehce se s ním kolíbat.

3. Optická - zraková

- umožňuje poznávat okolní svět
- prožívat pozitivní vjemy
- využívá barvy, polohování, změnu prostředí, výrazné malby, obrázky

Tip pro Vás:

Klientovi můžete ukazovat velké, barevné, výrazné obrázky nebo fotky s tím, co za svého života znal a měl rád – děti, vnoučata, přírodu, zvířata, rodný dům, kostel...

4. Auditivní - sluchová

- umožňuje vybavení vzpomínek
- využívá řeč, hudbu, zpěv

Tip pro Vás:

Nebojte se vykládat s klientem o všem, co se ve Vaší rodině nebo zaměstnání děje, i když klient nereaguje a nedává Vám zpětnou vazbu. Mluvte s ním o Vašem běžném každodenním životě.

5. Olfaktorická - čichová

- umožňuje vybavení vzpomínek
- využívá známé vůně

Tip pro Vás:

Přineste klientovi a nechte ho přivonět oblíbenou vůni různého typu – mletá káva, čaj, skořice, koření, mýdlo, parfém...

6. Orální - chuťová

- umožňuje vybavení vzpomínek
- využívá např. vatové štětičky namočené v oblíbené pochutině

Tip pro Vás:

Přineste klientovi a nechte ho ochutnat i jen malé kousky toho, co měl rád. Podávat můžete nakrájené, namleté nebo jen na vatové tyčince.

7. Taktilně-haptická - hmatová

- využívá se převážně u aktivních až hyperaktivních klientů
- zaměstnává ruce klienta za použití známých a oblíbených předmětů jako jsou talismany, předměty spojené s hobby, s výkonem povolání, předměty osobní hygieny, předměty denního života-klíče, ovladače, mobil

Tip pro Vás:

Podejte klientovi nějaký pro něj známý předmět. Po dobu návštěvy ale stačí jen jeden, abyste klienta nezahltli. Pokud není reakce dobrá, jiný předmět přineste až příště.

Reminiscenční terapie v MSSS Boskovice – Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem

Reminiscenční terapie je „terapie vzpomínkou“.

Jejím cílem je vyvolat příjemné vzpomínky, které jsou pro člověka důležité, a tím zlepšit kvalitu jeho života.

Jde vlastně o rozhovor se starším člověkem o jeho dřívějším životě, aktivitách a prožitých událostech. Jde o proces, při kterém je podporováno vzpomínání na příjemné události předchozího života. Podněty vedoucí ke vzpomínání mohou být rozličné – fotografie, filmy, oblečení, předměty denní potřeby, hudební nahrávky aj. Reminiscenci můžeme vnímat i jako celkový přístup ke klientům, který v sobě zahrnuje zájem o klienty, snahu jim porozumět a pochopit je. V neposlední řadě může být vnímaná také jako umění, jelikož vyžaduje a podporuje zapojení fantazie, vnímavosti, tvořivosti.

Cílem je probuzení vzpomínek na pozitivní a důležité chvíle z předchozího života, prohloubení vztahu důvěry mezi seniorem a pečující osobou, posílení sebeúcty seniora a rekapitulace jeho života.

Předpokladem úspěšného zavedení RT je podobně jako u BS práce s autobiografií, životopisem klienta a zapojení jeho příbuzných do procesu vzpomínání.

Jakým způsobem můžeme společně oživit klientovy vzpomínky?

V první fázi bychom Vám chtěli nabídnout spolupráci na vytváření vzpomínkové knihy pro Vašeho příbuzného, který žije v našem zařízení. Rádi bychom s Vaším souhlasem a pomocí vytvořili vzpomínkovou knihu, která bude alespoň symbolicky vyjadřovat důležité momenty klientova života. Měla by našemu klientovi dávat odpovědi na důležité otázky - kým jsem byl, jak jsem žil. Také se může stát dobrým prostředkem k navazování komunikace s rodinou nebo ošetrovatelským personálem. Výhodou knihy je možnost kdykoli ji zavřít nebo nechat otevřenou a povídat si nad fotografiemi, pohlednicemi. Pokud budete mít zájem o vytvoření vzpomínkové knihy pro Vašeho příbuzného, shromážděte fotografie, pohlednice, obrázky apod., které provázeli Vašeho blízkého životem a nyní mu pomohou vytvořit si představu o své minulosti a lépe se s ní vyrovnat. Pokud to bude možné, napište na zvláštní papír některé důležité informace, které nám pomohou z fotografií zmapovat klientův život.

Knihy bude zůstat podle přání klienta u něho na pokoji nebo na pracovně, kde si ji budete moci kdykoli vzít a věnovat se prohlížení a vzpomínání spolu s Vaším příbuzným.

Děkujeme Vám za všechny připomínky a postřehy, které nám pomohou poskytovat vašemu příbuznému péči co nejvíce individuální a přizpůsobenou jeho přáním a potřebám.

Pracovníci MSSS Boskovice